

INFORMACJA

O PORĘCZENIACH I GWARANCJACH UDZIELONYCH W 2021

ROKU PRZEZ SKARB PAŃSTWA, NIEKTÓRE OSOBY PRAWNE

ORAZ BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

WARSZAWA

2022

Spis treści

1. Streszczenie najważniejszych informacji o gwarancjach i poręczeniach Skarbu Państwa.....	4
2. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego	6
2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego	6
2.2 Szczegółowe informacje dotyczące gwarancji udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa	7
2.2.1 Udzielone gwarancje Skarbu Państwa	7
2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2021	10
2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa.....	11
2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa	13
2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa.....	15
2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne	16
2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego	17
2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości.....	18
2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości.....	18
2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	22
2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości	23
2.4.2 Fundusz Gwarancji Płynnościowych	23
2.4.2.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych	23
2.4.2.2 Gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych	24
2.4.3 Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji ²⁵ (Program gwarancyjny Czyste Powietrze)	25

2.4.3.1	Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny Czyste Powietrze)	25
2.4.3.2	Gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (program „Czyste Powietrze”)	26
2.4.4	Program Wsparcia Prywatyzacji.....	26
2.4.5	Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego...	26
2.5	Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	27
2.6	Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa	28

1. Streszczenie najważniejszych informacji o gwarancjach i poręczeniach Skarbu Państwa.

1) W 2021 r. Skarb Państwa udzielił gwarancji na łączną kwotę **63 615 975 835 zł**, w tym:

- A. na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne¹⁾, zwanej dalej „ustawą o poręczeniach i gwarancjach”, udzielono 3 gwarancji na łączną kwotę **2 785 954 000 zł**;
- B. na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁾, zwanej dalej „ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach”, gwarancjami Skarbu Państwa zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na łączną kwotę **50 808 303 517,50 zł**;
- C. na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju³⁾, zwanej dalej „ustawą o SIR”, gwarancjami Skarbu Państwa zostały objęte zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji wyemitowanych na realizację programów rządowych: „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm”, „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” oraz „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” na łączną kwotę **10 021 718 317,50 zł**.

2) Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2021 r. wyniosły łącznie **356 327 067 881 zł**, z tego:

- A. kwota zobowiązań wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach, wyniosła **114 378 192 850 zł**;
- B. kwota zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach wyniosła **162 580 496 021 zł**;
- C. kwota zobowiązań z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy o SIR wyniosła **79 368 379 010 zł**.

¹⁾ Dz. U. z 2022 r. poz. 445

²⁾ Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.

³⁾ Dz. U. z 2021 r., poz. 1010 z późn. zm.

- 3) W 2021 r., podobnie jak w roku 2020, Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.
- 4) Na 31.12.2021 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń do PKB za 2021 r.⁴⁾ wyniosła ok. **13,7%**, tj. nastąpił wzrost w stosunku do wysokości tej relacji wg stanu na 31.12.2020 r., kiedy wynosiła 13,0%.
- 5) W 2021 r. nastąpił spadek średniego ryzyka portfela udzielonych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa w stosunku do roku 2020: z 2,2% do **1,9%**.
- 6) Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na 31.12.2021 r., wyniosły **28 472 857 zł**. Na 31.12.2020 r. należności te wyniosły 28 205 721 zł. W stosunku do roku 2020 pozycja ta wzrosła o 0,9%.
- 7) W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2021 roku oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2021 Skarb Państwa uzyskał dochody w wysokości 7 246 zł.

⁴⁾ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 2 603,1 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2021 r.

2. Informacja sporządzona w oparciu o ustawę o poręczeniach i gwarancjach na temat poręczeń i gwarancji udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa, niektóre osoby prawne oraz Bank Gospodarstwa Krajowego

2.1 Regulacje prawne dotyczące obowiązku sprawozdawczego

Udzielanie poręczeń i gwarancji to podejmowanie ryzyka finansowego, z reguły na rachunek przyszłych okresów. Art. 216 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że nie wolno zaciągać pożyczek lub udzielać gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto.

W związku z powyższym kontrola narastania zobowiązań z tytułu udzielanych poręczeń i gwarancji ma szczególne znaczenie z punktu widzenia bezpieczeństwa finansów publicznych.

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach, w art. 46, nałożyła na Radę Ministrów obowiązek przedstawiania corocznie Sejmowi, w terminie właściwym do przedstawienia sprawozdania z wykonania budżetu państwa, informacji o:

- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Skarb Państwa,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez niektóre osoby prawne,
- poręczeniach i gwarancjach udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach programów rządowych, Funduszu Gwarancji Płynnościowych, o którym mowa w art. 70 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach oraz Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 1 października 2021 r. o gwarantowanym kredycie mieszkaniowym, zwanej dalej „ustawą o gwarantowanym kredycie mieszkaniowym”⁵⁾,
- liczbie i wartości akcji (udziałów) składających się na zasób majątkowy przeznaczony na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa w Banku Gospodarstwa Krajowego.

Powyżej wymieniony art. 46 ustawy o poręczeniach i gwarancjach stosuje się również do gwarancji Skarbu Państwa obejmujących:

⁵⁾ Dz. U. poz. 2133 i 2427

- zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (zgodnie z art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach),
- zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm”, „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” oraz „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.” (zgodnie z art. 21aa ust. 3 ustawy o SIR).

Obok obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy o poręczeniach i gwarancjach, których wykonanie następuje w formie przedłożenia Sejmowi niniejszej Informacji, istnieją również obowiązki wprowadzone przez art. 36 ust. 2 oraz art. 38 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶⁾. Obowiązki te polegają m.in. na:

- podawaniu do publicznej wiadomości wykazu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wskazując osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne, nieposiadające osobowości prawnej, których te poręczenia i gwarancje dotyczą,
- ogłaszaniu kwoty i relacji do produktu krajowego brutto niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- ogłaszaniu kwoty niewymagalnych zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostki sektora finansów publicznych.

Należy mieć na uwadze fakt, że zakres wyżej wspomnianej sprawozdawczości jest różny od tego, jaki wynika z niniejszej Informacji. Do sektora finansów publicznych nie jest bowiem zaliczany Bank Gospodarstwa Krajowego. Obowiązki wynikające z ustawy o finansach publicznych są wykonywane w formie stosownych obwieszczeń.

Zaprezentowane w poniższym opracowaniu dane liczbowe wskazują, że omawiana problematyka powinna podlegać stałej kontroli z uwagi na wysoki poziom potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

2.2 Szczegółowe informacje dotyczące gwarancji udzielonych w 2021 r. przez Skarb Państwa

2.2.1 Udzielone gwarancje Skarbu Państwa

- A.** Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielono 3 gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę **2 785 954 000 zł**.

⁶⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.

Tabela 1: Gwarancje Skarbu Państwa udzielone w 2021 roku

Kredytobiorca/ Wnioskodawca	Kredytodawca	Kwota objęta gwarancji w zł*	Uchwała Rady Ministrów	Data podpisania umowy gwarancji	Organ udzielający gwarancji
Bank Gospodarstwa Krajowego	Europejski Bank Inwestycyjny	1 899 954 000	112/2020 z 04.08.2020 r.	21.01.2021 r.	Rada Ministrów
PKP Intercity S.A.	Europejski Bank Inwestycyjny	336 000 000	45/2021 z 08.04.2021 r.	29.11.2021 r.	Rada Ministrów
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	Bank Gospodarstwa Krajowego	550 000 000	133/2021 z 15.10.2021 r.	16.12.2021 r.	Rada Ministrów
Ogółem udzielone gwarancje		2 785 954 000			

* Kwoty gwarancji udzielonych w walutach obcych zostały przeliczone wg średnich kursów walut obcych opublikowanych przez NBP w dniu poprzedzającym dzień podpisania umów gwarancji.

- 1) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów 112/2020 z 04.08.2020 r., obejmująca spłatę kredytu zagranicznego, zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym, na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, przeznaczonego na częściowe finansowanie projektu inwestycyjnego pod nazwą „Autostrada A1 Tuszyn – Częstochowa (TEN-T)” na wsparcie przedsięwzięcia „Modernizacja linii kolejowej E59 Poznań Szczecin – A”. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do spłaty 100% kwoty kredytu w wysokości 300 000 000 EUR oraz 100% odsetek od tego kredytu i 100% kosztów bezpośrednio związanych z tym kredytem, łącznie do kwoty 420 000 000 EUR;
 - 2) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 45/2021 z 08.04.2021 r., obejmująca spłatę pierwszej części kredytu zaciągniętego przez PKP Intercity S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym, przeznaczonego na częściowe finansowanie realizacji projektu inwestycyjnego pod nazwą „Program na rzecz konkurencyjności PKP Intercity”. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec EBI do spłaty 80% pierwszej części kredytu w wysokości 350 000 000 zł lub równowartości tej kwoty w EUR oraz 80% odsetek od tej części kredytu i 80% innych kosztów bezpośrednio związanych z tą częścią kredytu, łącznie do kwoty 336 000 000 zł;
 - 3) Gwarancja udzielona na podstawie uchwały Rady Ministrów nr 133/2021 z 15.10.2021 r., obejmująca spłatę kredytu zaciągniętego przez Polską Agencję Żeglugi Powietrznej w Banku Gospodarstwa Krajowego, przeznaczonego na finansowanie lub refinansowanie działalności inwestycyjnej służącej utrzymaniu i rozwojowi infrastruktury krytycznej wykorzystywanej w procesie zapewniania służb żeglugi powietrznej w polskiej przestrzeni powietrznej. Stanowi ona zobowiązanie Skarbu Państwa wobec BGK do spłaty 100% kwoty kapitału kredytu, tj. do wysokości 550 000 000 zł.
- B.** Na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę **50 808 303 517,50 zł** zostały objęte zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego

wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na podstawie następujących listów emisyjnych:

- 1) listu emisyjnego Nr 1/2021 z 1 marca 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0328 (oświadczenia gwaranta: z 11.03.2021 r. na kwotę 6 381 339 537,50 zł, z 01.04.2021 r. na kwotę 2 667 509 000 zł, z 16.04.2021 r. na kwotę 1 727 905 782,50 zł, z 28.04.2021 r. na kwotę 3 343 366 250 zł, z 08.06.2021 r. na kwotę 1 086 299 375 zł, z 01.07.2021 r. na kwotę 496 421 135 zł, z 15.07.2021 r. na kwotę 626 523 375 zł, z 29.07.2021 r. na kwotę 159 619 500,00 zł, z 12.08.2021 r. na kwotę 202 050 000,00 zł, z 09.09.2021 r. na kwotę 535 993 750,00 zł, z 23.09.2021 r. na kwotę 261 542 500,00 zł, z 12.10.2021 r. na kwotę 11 225 000 zł i z 26.10.2021 r. na kwotę 56 125 000 zł);
- 2) listu emisyjnego Nr 2/2021 z 4 maja 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0631 (oświadczenia gwaranta: z 11.05.2021 r. na kwotę 6 271 818 000 zł, z 25.05.2021 r. na kwotę 3 083 920 000 zł, z 08.06.2021 r. na kwotę 1 828 993 600 zł, z 01.07.2021 r. na kwotę 1 591 100 000 zł, z 15.07.2021 r. na kwotę 1 155 060 200,00 zł, z 29.07.2021 r. na kwotę 1 422 820 000,00 zł, z 12.08.2021 r. na kwotę 744 100 000 zł, z 09.09.2021 r. na kwotę 1 866 900 000,00 zł, z 23.09.2021 r. na kwotę 272 440 000 zł, z 12.10.2021 r. na kwotę 590 240 000,00 zł, z 26.10.2021 r. na kwotę 537 180 000 zł i z 09.11.2021 r. na kwotę 296 100 000 zł);
- 3) listu emisyjnego Nr 3/2020 z 25 czerwca 2020 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0725 (oświadczenia gwaranta: z 09.09.2021 r. na kwotę 152 250 000 zł, z 23.09.2021 r. na kwotę 278 937 750 zł i z 12.10.2021 r. na kwotę 1 050 000 zł);
- 4) listu emisyjnego Nr 4/2020 z 16 lipca 2020 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC0733 (oświadczenia gwaranta: z 11.03.2021 r. na kwotę 420 534 262,50 zł, z 01.04.2021 r. na kwotę 640 433 750 zł, z 16.04.2021 r. na kwotę 415 538 750 zł, z 28.04.2021 r. na kwotę 40 067 500,00 zł, z 28.09.2021 r. na kwotę 889 000 000 zł, z 12.10.2021 r. na kwotę 212 090 000,00 zł i z 29.11.2021 r. na kwotę 571 500 000);
- 5) listu emisyjnego Nr 5/2020 z 19 listopada 2020 r. ze zm., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie FPC1140 (oświadczenia gwaranta: z 11.03.2021 r. na kwotę 308 717 500,00 zł, z 01.04.2021 r. na kwotę 253 700 000,00 zł, z 28.04.2021 r. na kwotę 147 500 000 zł, z 11.05.2021 r. na kwotę 7 375 000 zł, z 09.09.2021 r. na kwotę 336 300 000 zł, z 26.10.2021 r. na kwotę 182 900 000,00 zł i z 09.11.2021 r. na kwotę 148 975 000);
- 6) listu emisyjnego Nr 3/2021 z 1 lipca 2021 r. (oświadczenie gwaranta z 06.07.2021 r. na kwotę 700 000 000 EUR, czyli 3 155 810 000 zł);
- 7) listu emisyjnego Nr 4/2021 z 6 października 2021 r. (oświadczenie gwaranta z 11.10.2021 r. na kwotę 700 000 000 EUR, czyli 3 216 920 000 zł);

8) listu emisyjnego Nr 5/2021 z 21 października 2021 r. (oświadczenie gwaranta z 26.10.2021 r. na kwotę 560 000 000 USD, czyli 2 212 112 000,00 zł).

C. Na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy o SIR gwarancjami Skarbu Państwa na łączną kwotę **10 021 718 317,50 zł** zostały objęte zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji wyemitowanych na realizację programów rządowych „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm”, „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” oraz „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.”, na podstawie następujących listów emisyjnych:

- 1) listu emisyjnego Nr 1/2021 z 15 stycznia 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie PFR0827 (oświadczenie gwaranta z 15.01.2021 r. na kwotę 5 728 019 692,50 zł);
- 2) listu emisyjnego Nr 2/2021 z 28 stycznia 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie PFR0228 (oświadczenie gwaranta z 05.02.2021 r. na kwotę 1 400 000 000 zł);
- 3) listu emisyjnego Nr 3/2021 z 3 lutego 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie PFR0330B (oświadczenie gwaranta z 03.02.2021 r. na kwotę 1 493 698 625 zł);
- 4) listu emisyjnego Nr 4/2021 z 5 lutego 2021 r., dotyczącego obligacji o skróconej nazwie PFR0228B (oświadczenie gwaranta z 12.02.2021 r. na kwotę 1 400 000 000 zł).

2.2.2 Wykorzystanie ustawowego limitu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa na rok 2021

Na podstawie art. 31 ustawy o poręczeniach i gwarancjach, łączna kwota, do wysokości której mogą być udzielane przez Skarb Państwa poręczenia i gwarancje, określana jest corocznie w ustawie budżetowej. Do powyższego limitu budżetowego nie są wliczane następujące gwarancje Skarbu Państwa:

- 1) obejmujące zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji wyemitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;
- 2) obejmujące zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji wyemitowanych na realizację programów rządowych „Tarcza finansowa Polskiego Funduszu Rozwoju dla dużych firm”, „Tarcza finansowa 2.0 Polskiego Funduszu Rozwoju dla mikro, małych i średnich firm” oraz „Programu wsparcia Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.”.

W ustawie budżetowej na rok 2021 limit gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa został ustalony na kwotę 500 mld zł. Głównym czynnikiem, który wpłynął na wysokość tego limitu, była możliwość jego wykorzystania do działań, które mogłyby się pojawić:

- w związku ze stanem pandemii COVID-19 lub
- w przypadku ewentualnego pogorszenia warunków działania polskiego systemu finansowego w przypadku kryzysu finansowego lub gospodarczego, kiedy to istnieje

możliwość wspierania podmiotów należących do sektora finansowego w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym⁷⁾ oraz ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o rekapitalizacji niektórych instytucji oraz o rządowych instrumentach stabilizacji finansowej⁸⁾.

W kwocie tej została uwzględniona potencjalna możliwość udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa zarówno w oparciu o obowiązujące w tym zakresie przepisy, jak i poręczeń i gwarancji, których udzielenie mogłoby być ewentualnie przewidziane w nowoprojektowanych przepisach, np. dedykowanych dla sektora finansowego lub poszczególnych branż.

Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach w 2021 r. udzielono gwarancji Skarbu Państwa na łączną kwotę **2 785 954 000 zł**, co stanowi 0,56% kwoty limitu zaplanowanej na 2021 r.

W porównaniu z rokiem 2020 wykorzystanie limitu gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa w 2021 r. jest niższe. Limit w 2020 r., zaplanowany również w wysokości 500 mld zł, wykorzystano w kwocie 5 094 341 000 zł, co stanowi ok. 1,02% kwoty tego limitu. Najpoważniejszym czynnikiem mającym wpływ na tak niskie wykorzystanie limitu jest przede wszystkim udzielanie gwarancji związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 niewliczanych do limitu (na podstawie przepisów covidowych, innych niż ustawa o poręczeniach i gwarancjach) przy jego znacznej wysokości, tj. 500 mld zł.

2.2.3 Opłaty prowizyjne od udzielonych gwarancji i poręczeń wpłacane na rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

W 2021 roku, z tytułu udzielonych gwarancji Skarbu Państwa, wniesione zostały opłaty prowizyjne w łącznej kwocie **24 440 296,32 zł**, w związku z:

- 1) gwarancją za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z pierwszej części kredytu zaciągniętego przez PKP Intercity S.A. w Europejskim Banku Inwestycyjnym, przeznaczonego na częściowe finansowanie realizacji projektu inwestycyjnego pod nazwą „Program na rzecz konkurencyjności PKP Intercity”, stanowiąca 1,2% kwoty pierwszej części kredytu, tj. 430 816,44 zł, wniesiona 23 listopada 2021 r. (naliczana od dnia jej wniesienia do dnia 31 grudnia tego roku);
- 2) gwarancją za zobowiązania Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej wynikające z kredytu zaciągniętego w Banku Gospodarstwa Krajowego, przeznaczonego na finansowanie lub refinansowanie działalności inwestycyjnej służącej utrzymaniu i rozwojowi infrastruktury krytycznej wykorzystywanej w procesie zapewniania służb żeglugi powietrznej w polskiej przestrzeni powietrznej, w wysokości 1,2% kwoty zobowiązania objętego gwarancją, tj. 6 600 000 zł (prowizja jednorazowa), wniesiona 3 listopada 2021 r.;

⁷⁾ Dz. U. z 2016 r. poz. 1436 z późn. zm.

⁸⁾ Dz. U. z 2022 r. poz. 396.

- 3) gwarancją za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu A zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie 7 864 705,91 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 655 392 159,44 zł, wniesiona 31 marca 2021 r.;
- 4) gwarancją za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu B zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu „PKP Intercity - tabor kolejowy dużych prędkości” - opłata prowizyjna w kwocie 4 335 032,16 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 361 252 680,13 zł, wniesiona 31 marca 2021 r.;
- 5) gwarancją za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 2 673 580,40 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 222 798 366,50 zł, wniesiona 31 marca 2021 r.;
- 6) gwarancją za zobowiązania PKP Intercity S.A. wynikające z kredytu zaciągniętego w Europejskim Banku Inwestycyjnym na sfinansowanie projektu Tabor kolejowy PKP Intercity - opłata prowizyjna w kwocie 2 536 161,41 zł, stanowiąca 1,2% kwoty zobowiązania gwaranta według stanu na 31 grudnia roku poprzedniego, tj. kwoty 211 346 784,01 zł, wniesiona 31 marca 2021 r.

Powyższe opłaty prowizyjne zostały wyliczone i pobrane zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 czerwca 2012 r. Rady Ministrów w sprawie opłaty prowizyjnej od poręczenia i gwarancji udzielanych przez Skarb Państwa⁹⁾.

W 2021 r. z wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione były następujące gwarancje, na podstawie:

- 1) art. 2c ust. 4 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach, zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej dotyczyło jednej gwarancji spłaty kredytu zaciągniętego przez Bank Gospodarstwa Krajowego w Europejskim Banku Inwestycyjnym. Zwolnienie z opłaty prowizyjnej z tytułu takich gwarancji następuje również na podstawie art. 39d ust. 3 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym¹⁰⁾;
- 2) art. 67 ust. 7 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione są gwarancje wypłaty zobowiązań z wyemitowanych przez BGK obligacji na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19;

⁹⁾ Dz. U. poz. 674

¹⁰⁾ Dz. U. z 2020 r. poz. 2268 z późn. zm.

- 3) art. 21aa ust. 5 ustawy o SIR z obowiązku wniesienia opłaty prowizyjnej zwolnione są gwarancje wypłaty zobowiązań z wyemitowanych przez PFR obligacji na realizację programów rządowych.

2.2.4 Niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa

Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2021 r. wyniosły łącznie **356 327 067 881 zł**, z czego:

- 1) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła **114 378 192 850 zł**, w tym:
 - gwarancje i poręczenia krajowe 11 046 099 158 zł,
 - gwarancje zagraniczne 103 332 093 692 zł,
- 2) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach wyniosła **162 580 496 021 zł**, w tym:
 - gwarancje krajowe 156 068 063 896 zł,
 - gwarancje zagraniczne 6 512 432 125 zł,
- 3) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji na podstawie art. 21aa ust. 2 ustawy o SIR wyniosła **79 368 379 010 zł**, w tym:
 - gwarancje krajowe 76 639 129 010 zł,
 - gwarancje zagraniczne 2 729 250 000 zł.

Stan potencjalnych zobowiązań na koniec 2021 roku odnotował wzrost w stosunku do 2020 r. o 17,6%, ponieważ kwota potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na 31.12.2020 r. wynosiła 302 875 056 817 zł.

Tabela 2: Potencjalne, niewymagalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji wg stanu na 31.12.2021 r., z wyszczególnieniem największych kwotowo pozycji

Kredytobiorca	Kwota potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa w zł*
Poręczenia i gwarancje krajowe	
Bank Gospodarstwa Krajowego – FP Covid -19	156 068 063 896
Polski Fundusz Rozwoju SA – Tarcze finansowe	76 639 129 010
Bank Gospodarstwa Krajowego – wsparcie KFD	9 414 275 000
PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	1 033 131 356
Polska Agencja Żeglugi Powietrznej	550 000 000
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	48 692 802
Ogółem poręczenia i gwarancje krajowe	243 753 292 064
Gwarancje zagraniczne	
Bank Gospodarstwa Krajowego –	75 689 057 168
- w tym wsparcie KFD	75 150 396 504

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	13 424 897 843
Gdańsk Transport Company S.A.– gwarancja wypłat z KFD	6 681 520 591
Bank Gospodarstwa Krajowego – FP Covid -19	6 512 432 125
Autostrada Wielkopolska S.A. II - gwarancja wypłat z KFD	5 657 926 449
PKP Intercity S.A.	1 859 905 755
Polski Fundusz Rozwoju S.A. – Tarcze finansowe	2 729 250 000
Polskie Koleje Państwowe S.A.	18 785 886
Ogółem gwarancje zagraniczne	112 573 775 817
Ogółem potencjalne zobowiązania	356 327 067 881

*Kwoty zobowiązań wyrażonych w walutach obcych zostały przeliczone wg Tabeli Kursów Średnich NBP Nr 254/A/NBP/2021 z 31.12.2021 r.

W procesie oceny ryzyka dokonuje się kwalifikacji potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa do pięciu kategorii:

- 1) zobowiązania o niskim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka od 0% do 30%),
- 2) zobowiązania o średnim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 30%, do 50%),
- 3) zobowiązania o podwyższonym ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 50%, do 80%),
- 4) zobowiązania o wysokim ryzyku ich spłaty ze środków budżetowych (wsp. ryzyka powyżej 80%, mniej niż 100%),
- 5) zobowiązania spłacane przez Skarb Państwa (wsp. ryzyka =100%).

Tabela 3: Struktura potencjalnych zobowiązań Skarbu Państwa według podziału ryzyka

Kategoria ryzyka	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Udział w sumie potencjalnych zobowiązań	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
I-niskie	286 618 770 986	339 440 347 041	94,63%	95,26%
II-średnie	16 256 285 831	16 886 720 840	5,37%	4,74%
III-podwyższone	-	-	-	-
IV-wysokie	-	-	-	-
V-wypłaty	-	-	-	-
Razem	302 875 056 817	356 327 067 881	100%	100%

W 2021 r., wraz ze wzrostem kwoty potencjalnych zobowiązań, nastąpiło zwiększenie udziału w całym portfelu Skarbu Państwa zobowiązań o niskim ryzyku ich spłaty przez gwaranta. Zmiana ta jest efektem udzielenia w 2021 roku dalszych kwot gwarancji związanych z przeciwdziałaniem skutkom gospodarczym COVID-19, które z uwagi na przyjęty mechanizm zapewnienia środków na spłatę zagwarantowanych zobowiązań zaliczane są do kategorii zobowiązań o niskim ryzyku spłaty z tytułu gwarancji (za spłatę tych zobowiązań odpowiada budżet państwa mający zapewnić Polskiemu Funduszowi Rozwoju S.A. i BGK na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 środki na samodzielny

obsługę wyemitowanych obligacji, których spłata jest gwarantowana przez Skarb Państwa).

Z uwagi na powyższe, łączny długoterminowy współczynnik ryzyka dla całego portfela również uległ spadkowi. Przy pominięciu ww. gwarancji udzielonych w związku z przeciwdziałaniem COVID-19, współczynnik ryzyka dla portfela na koniec 2021 r. wynosiłby 5,9%, w porównaniu do 5,7% na koniec 2020 r.

Według stanu na koniec 2021 r. portfel gwarancji zagranicznych, analogicznie jak w roku ubiegłym, charakteryzuje się większym ryzykiem w stosunku do portfela poręczeń i gwarancji krajowych.

Tabela 4. Współczynniki ryzyka portfela poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa

Wg stanu na dzień	Kwota potencjalnych zobowiązań w zł		Współczynnik ryzyka dla całego portfela	
	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
Razem	302 875 056 817	356 327 067 881	2,2%	1,9%
W tym: poręczenia i gwarancje krajowe	198 278 816 381	243 753 292 064	0,2%	0,3%
gwarancje zagraniczne	104 596 240 436	112 573 775 817	5,8%	5,4%

Według stanu na 31.12.2021 r. relacja potencjalnych zobowiązań z tytułu gwarancji i poręczeń udzielonych przez Skarb Państwa do PKB za 2021 r.¹¹⁾ wyniosła 13,7%. Oznacza to jej wzrost w stosunku do stanu na 31.12.2020 r., kiedy to wyniosła 13,0% (po korekcie z 13,1%).

2.2.5 Wydatki i należności Skarbu Państwa

W 2021 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków na spłatę gwarantowanych i poręczonych zobowiązań.

Należności z tytułu udzielonych przez Skarb Państwa gwarancji i poręczeń, wg stanu na 31.12.2021 r., wyniosły 28 472 857 zł, w tym odsetki ustawowe za opóźnienie stanowiły kwotę 23 778 497 zł. Oznacza to wzrost o 0,9%, gdyż wg stanu na 31.12.2020 r. należności te wyniosły 28 205 721 zł. Wzrost ten wynikał ze:

- zwiększenia należności w wyniku zaewidencjonowania odsetek ustawowych za opóźnienie od należności Skarbu Państwa,
- zmniejszenia należności w wyniku prowadzonych działań windykacyjnych wobec dłużników Skarbu Państwa.

¹¹⁾ Do wyliczenia relacji przyjęto PKB w wysokości 2 603,1 mld zł, tj. zgodnie z informacją GUS z dnia 28 lutego 2022 r. w sprawie wstępnego szacunku produktu krajowego brutto w IV kwartale 2021 r.

Należności regresowe Skarbu Państwa powstałe w wyniku spłaty poręczonych lub gwarantowanych zobowiązań, wg stanu na 31.12.2021 r., wyniosły:

- 18 030 247 zł z tytułu poręczeń i gwarancji krajowych,
 - 10 442 610 zł z tytułu gwarancji zagranicznych,
- i dotyczyły głównie dłużników znajdujących się w upadłości lub likwidacji.

Kwota należności Skarbu Państwa, na 31.12.2021 r., stanowiła 0,01% łącznych, potencjalnych, niewymagalnych zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji.

W rezultacie działań windykacyjnych, podjętych w 2021 roku oraz w latach poprzednich, których skutkiem był zwrot do budżetu kwot wierzytelności Skarbu Państwa, w roku 2021 uzyskano dochody w wysokości 7 246 zł.

2.3 Poręczenia i gwarancje udzielone przez niektóre osoby prawne

Ustawa o poręczeniach i gwarancjach określa obowiązek sprawozdawczy niektórych osób prawnych wobec ministra właściwego do spraw finansów publicznych w zakresie prowadzonej przez te podmioty działalności poręczeniowo-gwarancyjnej.

Zgodnie z ww. ustawą niektóre osoby prawne (podmioty niebędące bankami oraz zakładami ubezpieczeń) uprawnione, na podstawie odrębnych przepisów, do udzielania poręczeń i gwarancji, w ramach powierzonych im zadań publicznych lub w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej, to:

- a) państwowe osoby prawne utworzone w drodze ustawy,
- b) fundacje, w których fundatorami są osoby prawne, o których mowa w lit. a.

Zgodnie z ustawą o poręczeniach i gwarancjach ww. osoby prawne mogą udzielać poręczeń i gwarancji do wysokości nie wyższej niż 60% wartości kapitałów (funduszy) własnych, określonych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego udzielenie poręczenia lub gwarancji, z zastrzeżeniem, że kwota poręczenia lub gwarancji udzielanych za zobowiązania określonego podmiotu nie może przekroczyć 20% wartości tych kapitałów (funduszy). Przekroczenie tych limitów wymaga uprzedniej zgody ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

W 2021 roku do Ministerstwa Finansów sprawozdania przekazały 3 podmioty podlegające ww. obowiązkowi sprawozdawczemu, tj.:

- 1) Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR),
- 2) Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR),
- 3) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Tym samym liczba podmiotów przesyłających za 2021 rok sprawozdania z zakresu prowadzonej działalności poręczeniowej i gwarancyjnej utrzymała się na analogicznym poziomie jak w roku 2020.

Spośród ww. podmiotów w 2021 r. jeden z nich (ARiMR) udzielił jednego poręczenia na kwotę 47 200 zł. Tym samym wartość udzielonych w 2021 r. poręczeń zmniejszyła się o 33,52% względem wartości poręczeń i gwarancji udzielonych przez sprawozdające podmioty w roku 2020.

Powyższemu spadkowi towarzyszył również spadek o 4,19% (o blisko 2,4 mln zł) wartości potencjalnych zobowiązań wynikających z tytułu udzielonych przez ww. podmioty poręczeń i gwarancji, które na dzień 31.12.2021 r. osiągnęły poziom 54 702 659,55 zł. Zmniejszenie wartości tych potencjalnych zobowiązań jest przede wszystkim wynikiem sukcesywnej spłaty zobowiązań objętych ww. zabezpieczeniami.

Jednocześnie, na koniec 2021 roku nastąpił spadek o ok. 16,98% (o przeszło 9,7 mln zł) w stosunku do stanu na koniec 2020 roku, wartości należności z tytułu udzielonych przez ww. podmioty poręczeń i gwarancji, które na 31.12.2021 r. zostały wykazane w wysokości 47 573 566,98 zł. Spadek ten wynika z egzekwowania powstałych wierzytelności zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

2.4 Poręczenia i gwarancje Banku Gospodarstwa Krajowego¹²⁾

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK) w ramach programów rządowych funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy o poręczeniach i gwarancjach, a także o następujące programy rządowe:

- „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” - Program Wspierania Przedsiębiorczości,
- „Wsparcie prywatyzacji poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji spółkom z udziałem pracowników i jednostek samorządu terytorialnego (spółkom aktywności obywatelskiej)” - Program Wsparcia Prywatyzacji,
- „Program gwarancyjny „Czyste Powietrze” z wykorzystaniem gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego” – Program gwarancyjny Czyste Powietrze.

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna BGK w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych (FGP) funkcjonuje w oparciu o:

- art. 15zzzd ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, zwanej dalej „ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach”¹³⁾,
- art. 70-75 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach.

W grudniu 2021 r. ustawa o gwarantowanym kredycie mieszkaniowym ustanowiła podstawę utworzenia w BGK Rządowego Funduszu Mieszkaniowego, w ramach którego począwszy od końca maja 2022 r., w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi,

¹²⁾ Na podstawie danych przekazanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego.

¹³⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 2095, z późn. zm.

udzielane będą w trybie portfelowym gwarancje na zabezpieczenie kredytów mieszkaniowych spełniających warunki określone w tej ustawie. Dodatkowo na rzecz gospodarstw domowych, które po zaciągnięciu kredytu mieszkaniowego z gwarancją BGK powiększą się o drugie albo kolejne dziecko, będzie dokonywana tzw. spłata rodzinna poprzez przekazanie bankowi kredytującemu środków na spłatę kapitału tego kredytu (20 tys. zł w przypadku powiększenia się gospodarstwa domowego o drugie dziecko, 60 tys. zł w przypadku trzeciego lub kolejnego dziecka).

2.4.1 Program Wspierania Przedsiębiorczości

2.4.1.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Działalność BGK w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości realizowana jest od 2009 r. w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi.

Podstawowy cel tego Programu to zwiększenie dostępności przedsiębiorców, szczególnie mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP), do zewnętrznych źródeł finansowania poprzez udzielanie poręczeń i gwarancji przez BGK.

BGK prowadzi działalność w formie bezpośredniej, udzielając poręczeń i gwarancji oraz poprzez wykonywanie zadań w zakresie rozwoju systemu regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych.

W 2021 r. BGK w ramach poręczeń i gwarancji gospodarczych oferował następujące produkty:

- 1) poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej *de minimis* udzielane w ramach Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (gwarancje PLD-KFG); w ramach gwarancji PLD-KFG są udzielane przez BGK również gwarancje łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (gwarancje PLD PLUS),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny w ramach programu COSME (gwarancje PLG COSME),
 - gwarancje spłaty kredytu udzielane w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej finansowane z Funduszu Gwarancyjnego wsparcia innowacyjnych przedsiębiorstw Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (gwarancje FG POIR),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (gwarancje PLG POPC),
 - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny ze środków programu Kreatywna Europa (gwarancje PLG Kreatywna Europa),

- gwarancje spłaty kredytu w ramach Funduszu Gwarancji Rolnych (gwarancje FGR),
- gwarancje spłaty leasingu/pożyczek w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej leasingu z regwarancją udzielaną przez Europejski Fundusz Inwestycyjny z Paneuropejskiego Funduszu Gwarancyjnego;

2) poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
- gwarancje należytego wykonania umowy.

Ponadto BGK udziela również, w trybie portfelowym, poręczeń kredytów studenckich. W grudniu 2021 r. ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw¹⁴⁾ utworzyła w BGK Fundusz Kredytowania Studiów Medycznych (FKSM), ze środków którego będą finansowane dwa nowe instrumenty, które zostaną wdrożone w 2022 r. – kredyt na studia medyczne oraz poręczenia kredytów na studia medyczne, polegające na udzielaniu bankom poręczeń portfela kredytowego obejmującego kredyty na studia medyczne. Produkt ten jest skierowany do studentów odbywających studia na kierunku lekarskim - student odbywający studia na kierunku lekarskim w języku polskim na warunkach odpłatności może ubiegać się o kredyt na pokrycie opłat za usługi edukacyjne na tych studiach (kredyt na studia medyczne). Spłata kredytu na studia medyczne ze środków FKSM, może zostać objęta poręczeniem BGK udzielonym do 100% kwoty kapitału kredytu wraz z odsetkami.

Wnioski o poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym oceniane są w bankach kredytujących, które podpisały stosowne umowy z BGK i otrzymały limit kwotowy, do którego mogą wpisywać transakcje do portfela udzielonych poręczeń/gwarancji. Wnioski o poręczenia i gwarancje udzielane w trybie indywidualnym podlegają ocenie przez BGK, zgodnie z obowiązującymi w BGK przepisami dotyczącymi oceny zdolności kredytowej.

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów (kilkukrotnie zmienianego)¹⁵⁾ BGK mógł udzielać pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów do 30 czerwca 2018 r.

Znowelizowana w dniu 24 listopada 2017 r. ustawa o poręczeniach i gwarancjach¹⁶⁾ wprowadziła nowy, stabilny model finansowania poręczeń i gwarancji dla MŚP stanowiących pomoc publiczną lub pomoc *de minimis* udzielanych przez BGK i finansowanych ze środków utworzonego w BGK Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (KFG). Począwszy od 1 lipca 2018 r. BGK udziela pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 marca 2018 r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy *de minimis* w formie gwarancji spłaty kredytów¹⁷⁾. Zmiana ww. rozporządzenia w formie rozporządzenia

¹⁴⁾ Dz. U. z 2022 r. poz. 574

¹⁵⁾ Dz. U. z 2015 r. poz. 1969, z późn. zm.

¹⁶⁾ Dz. U. poz. 2433

¹⁷⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 634

Ministra Finansów z dnia 16 marca 2020 r.¹⁸⁾ umożliwiła obejmowanie gwarancją do 80% kwoty kredytu.

Utrzymywanie się negatywnych gospodarczych skutków pandemii wirusa SARS-CoV-2 spowodowało, że BGK w grudniu 2020 r. zachował w ofercie specjalne warunki gwarancji *de minimis*, oferowane od zakończenia I kw. 2020 r. tj.: 0% prowizji, gwarancję w kwocie do 80% kwoty kredytu (standardowo jest to do 60%), dodatkowo wprowadzając do końca czerwca 2021 r.:

- wyższą kwotę gwarancji – zamiast 3,5 mln zł – maksymalne kwoty dozwolone rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, tj. 1,5 mln EUR i 750 000 EUR (dla przedsiębiorców z sektora transportu drogowego towarów),
- dłuższy okres gwarancji kredytu obrotowego – do 75 miesięcy,
- dłuższy okres gwarancji kredytu inwestycyjnego - do 120 miesięcy (standardowo jest to do 99 miesięcy).

Stosowanie powyższych warunków gwarancji zostało wydłużone do końca grudnia 2021 r., a następnie wydłużono je do końca czerwca 2022 r.

W czerwcu 2020 r. w ramach FGR wprowadzono bezzwrotne wsparcie dla przedsiębiorców z sektora MŚP działających w sektorze rolnym, w formie dopłaty do oprocentowania kredytów obrotowych niepowiązanych z inwestycją objętych gwarancją FGR, pozwalające na zmniejszenie negatywnych efektów związanych z wpływem pandemii na ich bieżącą działalność gospodarczą. W grudniu 2020 r. wydłużono obowiązujące na czas pandemii parametry produktu do końca czerwca 2021 r., następnie zostały wydłużone do końca grudnia 2021 r. i o kolejne pół roku - do końca czerwca 2022 r.

W związku z przeciwdziałaniem skutkom COVID-19, w ramach gwarancji FG POIR wprowadzono następujące zmiany:

- możliwość obejmowania gwarancją kredytu płynnościowego na czas pandemii COVID-19, tj. kredytu odnawialnego oraz nieodnawialnego przeznaczonego na zapewnienie płynności finansowej,
- w przypadku gwarancji stanowiącej pomoc *de minimis* zrezygnowano z katalogu kosztów kwalifikowalnych inwestycji i obowiązku przedkładania przez kredytobiorcę planu projektu inwestycyjnego – kredyt udzielany jest na podstawie procedury banku i wykorzystywany na finansowanie zgodnie z celem określonym w umowie kredytu,
- z gwarancji obejmującej kredyt płynnościowy na czas pandemii COVID-19, oprócz podmiotów innowacyjnych, mogą skorzystać również firmy efektywne ekologicznie,
- wydłużono do 31.12.2021 r. okres obowiązywania 5% stawki rocznej dla wyliczenia dopłaty do oprocentowania kredytu.

¹⁸⁾ Dz. U. poz. 454

W grudniu 2020 r. wydłużono obowiązujące na czas pandemii parametry produktu do końca czerwca 2021 r., następnie zostały one wydłużone do końca grudnia 2021 r. i o kolejne pół roku - do końca czerwca 2022 r.

W związku z pandemią COVID-19, w sierpniu 2020 r. w produkcie gwarancyjnym COSME wprowadzono następujące warunki preferencyjne dla przedsiębiorców:

- wydłużenie okresu obowiązywania gwarancji dla kredytów obrotowych udzielonych w okresie od 6 kwietnia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. z 27 do 39 miesięcy,
- obniżenie opłaty za gwarancję do 0,7% dla ww. kredytów obrotowych.

Ponadto umożliwiono wydłużenie maksymalnego okresu odnawiania kredytu objętego gwarancją z 5 do 9 lat.

W grudniu 2020 r. wydłużono obowiązujące na czas pandemii parametry produktu do końca czerwca 2021 r., następnie wydłużono je do końca grudnia 2021 r.

W grudniu 2020 r. w ramach programu gwarancyjnego Kreatywna Europa z regwarancją EFI przygotowano dla przedsiębiorców z sektorów kultury i kreatywnych korzystniejsze warunki udzielania gwarancji, które polegają na tym, że stawka opłaty prowizyjnej należnej do zapłaty z tytułu gwarancji w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. wynosi 0% zamiast 0,25%. W czerwcu 2021 r. stawkę opłaty prowizyjnej na poziomie 0% wprowadzono na stałe.

W maju 2021 r. wprowadzono do oferty produktowej BGK gwarancje leasingu (LGL-PFG) z planowanym ich udzielaniem do końca 2021 r. Gwarancje są finansowane ze środków KFG i są objęte regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego w wysokości 70% z Paneuropejskiego Funduszu Gwarancyjnego. W ramach LGL-PFG BGK udziela gwarancji transakcji leasingowych (leasing i pożyczka leasingowa) przeznaczonych dla przedsiębiorców należących do kategorii MŚP. Gwarancje transakcji leasingowych udzielane są w formule portfelowej - wnioski o gwarancje składane i oceniane są u leasingodawców, którzy podpisali stosowne umowy z BGK i otrzymali limit kwotowy, do wysokości którego mogą wpisywać transakcje do portfela udzielonych gwarancji.

W ramach gwarancji LGL-PFG przedsiębiorca otrzymuje pomoc publiczną na podstawie:

- decyzji Komisji Europejskiej w sprawie Paneuropejskiego Funduszu Gwarancyjnego w odpowiedzi na COVID-19 nr C(2020) 9237 z dnia 14 grudnia 2020 r. (reżim pomocy 3.1) - w części stanowiącej 70% kwoty gwarancji,
- Komunikatu Komisji Europejskiej „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19” (2020/C 91 I/01) (sekcja 3.1) - w części stanowiącej 30% kwoty gwarancji.

W grudniu 2021 r. przedłużono udzielanie gwarancji transakcji leasingowych do 30 czerwca 2022 r. w związku z wydłużeniem obowiązywania Komunikatu Komisji Europejskiej C(2020) 1863 z 19 marca 2020 r. „Tymczasowe ramy środków pomocy

państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19” (2020/C 91 I/01)¹⁹⁾.

2.4.1.2 Poręczenia i gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

W 2021 r. BGK udzielił 101 084 gwarancji w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości, na łączną kwotę 37 199 506 439,76 zł, w tym: 91 705 gwarancji PLD-KFG na łączną kwotę 34 169 498 221,53 zł, 4 237 gwarancji PLG COSME na łączną kwotę 736 475 073,82 zł, 812 gwarancji FG POIR na łączną kwotę 1 599 594 133,24 zł, 1 gwarancję PLG Kreatywna Europa na kwotę 400 000,00 zł, 3 092 gwarancje FGR na łączną kwotę 482 553 338,90 zł, 1 237 gwarancji LGL-PFG na łączną kwotę 210 985 672,27 zł.

W 2021 r. BGK udzielił 1 333 poręczenia kredytów studenckich na łączną kwotę 35 401 180,00 zł.

W 2021 r. w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości dokonano 2 421 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji gospodarczych na łączną kwotę 421 345 962,42 zł oraz 107 wypłat z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich na kwotę 1 711 962,16 zł.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. łączny stan zobowiązań pozabilansowych (stan czynnych poręczeń i gwarancji) z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji gospodarczych wyniósł 49 026 501,29 tys. zł (tj. około 147,5% stanu potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec 2020 r. w kwocie 33 236 814,14 tys. zł).

Wzrost wartości zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji związany jest przede wszystkim z aktywnym udzielaniem gwarancji PLD-KFG. Jednocześnie zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich wg stanu na 31.12.2021 r. wyniosły 257 506,26 tys. zł (tj. około 107,9% stanu potencjalnych zobowiązań wykazanych na koniec 2020 r. w kwocie 238 552,46 tys. zł). Natomiast stan należności wynikający z udzielonych przez BGK poręczeń i gwarancji gospodarczych (dotyczy zadłużenia z tytułu kapitału) na dzień 31.12.2021 r., wynosi 2 896 729,84 tys. zł (tj. około 116,0% stanu należności wykazanych na koniec 2020 r. w kwocie 2 496 318,83 tys. zł). Na ww. należności składają się przede wszystkim należności z tytułu wypłaconych gwarancji PLD-KFG w wysokości 2 715 153,86 tys. zł.

Jednocześnie należności z tytułu udzielonych poręczeń kredytów studenckich wg. stanu na 31.12.2021 r. wyniosły 3 348,64 tys. zł (tj. około 143,8% stanu należności wykazanych na koniec 2020 r. w kwocie 2 328,12 tys. zł).

Bardzo dobre wyniki działalności BGK w zakresie wsparcia działalności MŚP poprzez udzielanie gwarancji PLD-KFG wskazują, iż powyższa oferta jest dobrze dostosowana do oczekiwań przedsiębiorców. Zapewnia finansowanie bieżącej działalności MŚP,

¹⁹⁾ Dz. Urz. UE C 91I z 20.03.2020, str. 1, z późn. zm.

w szczególności dostęp do finansowania płynnościowego w związku z COVID-19, jak również realizowanych przez nie przedsięwzięć inwestycyjnych. Sukces omawianego programu wynika w szczególności z faktu, iż ma on charakter ogólnopolski i funkcjonuje na zasadzie ujednoczonego w skali kraju produktu, który ze względu na swoje parametry jest bardzo łatwy do zastosowania przez banki, pomimo różnic w ich ofercie kredytowej. Procedura udzielania gwarancji PLD-KFG jest bardzo uproszczona, ponieważ przedsiębiorca załatwia wszystkie formalności związane z udzieleniem gwarancji w banku, w którym zaciąga kredyt. Poprzez brak konieczności stosowania rynkowej stawki opłaty prowizyjnej za udzielenie gwarancji PLD-KFG zapewniono przedsiębiorcom możliwość zabezpieczenia kredytu tanim instrumentem, stanowiącym jednocześnie w pełni akceptowalne zabezpieczenie kredytu dla banku.

Podstawowymi elementami warunkującymi realizację Programu Wspierania Przedsiębiorczości były i będą w przyszłości następujące czynniki:

- ogólna sytuacja gospodarcza, w tym zapotrzebowanie przedsiębiorców na kredyty bankowe oraz ich zdolność kredytowa,
- prowadzenie przez banki współpracujące, które podpisały umowy o współpracy i umowy w ramach linii gwarancyjnych, aktywnej działalności ukierunkowanej na maksymalne wykorzystanie przyznanych przez BGK limitów,
- stan wiedzy o korzyściach dla przedsiębiorców, przede wszystkim z sektora MŚP, wynikających z poręczeń/gwarancji BGK,
- pandemia COVID-19.

2.4.1.3 Wsparcie kapitałowe funduszy poręczeniowych w ramach Programu Wspierania Przedsiębiorczości

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach BGK może również nabywać lub obejmować akcje i udziały regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych udzielających poręczeń lub gwarancji za zobowiązania MŚP.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. wartość zaangażowania BGK w 14 funduszach poręczeniowych wynosiła 54 468 500 zł. Udział BGK w kapitałach zakładowych funduszy ogółem wynosił 32,98%.

2.4.2 Fundusz Gwarancji Płynnościowych

2.4.2.1 Charakterystyka działalności poręczeniowo-gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych

W związku z negatywnymi skutkami pandemii COVID-19, na podstawie ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach oraz ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach, BGK w ramach utworzonego Funduszu Gwarancji Płynnościowych (FGP) udziela gwarancji na zaspokojenie potrzeb płynnościowych przedsiębiorstw. Fundusz stanowi część tzw. rządowej tarczy

antykryzysowej. W grudniu 2021 r. wydłużono udzielanie gwarancji FGP do 30 czerwca 2022 r. w związku z wydłużeniem obowiązywania Komunikatu Komisji Europejskiej C(2020) 1863 z 19 marca 2020 r. „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19” (2020/C 91 I/01).

W ramach FGP BGK udziela gwarancji spłaty kredytów dla średnich i dużych przedsiębiorców, a także gwarancji spłaty limitów faktoringowych przeznaczone dla przedsiębiorców należących do kategorii MŚP oraz będących dużymi przedsiębiorcami. Zarówno gwarancje spłaty kredytów, jak i limitów faktoringowych, udzielane są w formule portfelowej - wnioski o gwarancje składane i oceniane są w bankach kredytujących (lub u faktorów), które podpisały stosowne umowy z BGK i otrzymały limit kwotowy, do którego mogą wpisywać transakcje do portfela udzielonych gwarancji.

W ramach gwarancji FGP przedsiębiorca otrzymuje pomoc publiczną na podstawie Komunikatu Komisji Europejskiej C(2020) 1863 z 19 marca 2020 r. „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19” (2020/C 91 I/01). Wprowadzenie gwarancji kredytowych oraz faktoringowych w ramach FGP zostało poprzedzone notyfikacją tych instrumentów w Komisji Europejskiej – odpowiednio: Polski program gwarancji publicznych na wsparcie gospodarki w związku z pandemią koronawirusa – decyzja KE z 3.04.2020 r.²⁰⁾ oraz Polskie środki antykryzysowe - COVID-19 - program gwarancji faktoringu - decyzja KE z 23.07.2020 r.²¹⁾.

Gwarancje w ramach FGP obejmują nie więcej niż 80% pozostającej do spłaty kwoty kredytu lub innego zobowiązania, objętego gwarancją.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względu na ważny interes gospodarczy lub społeczny, gwarancja może zostać udzielona w wysokości do 90% pozostającej do spłaty kwoty kredytu lub innego zobowiązania, objętego gwarancją. Gwarancja taka udzielana będzie w trybie indywidualnym, na warunkach określonych w Komunikacie Komisji Europejskiej „Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19” oraz w rządowym programie wsparcia dla podmiotu ubiegającego się o pomoc państwa przyjętym uchwałą Rady Ministrów, przy czym w przypadku, gdy rządowy program wsparcia będzie wymagał notyfikacji w Komisji Europejskiej, gwarancje będą udzielane z uwzględnieniem warunków określonych w decyzji Komisji Europejskiej zatwierdzającej pomoc państwa.

2.4.2.2 Gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Funduszu Gwarancji Płynnościowych

W 2021 r. BGK udzielił 1 909 gwarancji w ramach FGP, na łączną kwotę 14 184 548 438,16 zł w tym 1 263 gwarancji spłaty kredytów na łączną kwotę 11 131 124 883,68 zł oraz 646 gwarancji spłaty limitów faktoringowych na łączną kwotę 3 053 423 554,48 zł.

²⁰⁾ State Aid 56876 (2020/N)

²¹⁾ State Aid 57452(2020/N)

W 2021 r. nie udzielono żadnej gwarancji w trybie indywidualnym, tj. w wysokości do 90% pozostającej do spłaty kwoty kredytu lub innego zobowiązania, objętego gwarancją, przewidzianej w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w szczególności ze względu na ważny interes gospodarczy lub społeczny.

W 2021 r. nie dokonywano wypłat z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytu. Natomiast zrealizowano 2 wypłaty w ramach gwarancji spłaty limitów faktoringowych na kwotę 212 580,00 zł.

Według stanu na 31.12.2021 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 24 191 681 569,39 zł.

2.4.3 Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny Czyste Powietrze)

2.4.3.1 Charakterystyka działalności gwarancyjnej Banku Gospodarstwa Krajowego w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (Program gwarancyjny Czyste Powietrze)

Działalność BGK w ramach Programu gwarancyjnego „Czyste Powietrze” z wykorzystaniem gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego realizowana jest od 2021 r. w oparciu o współpracę z bankami kredytującymi oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW).

Celem Programu gwarancyjnego Czyste Powietrze jest poszerzenie instrumentów oddziaływania programu priorytetowego „Czyste Powietrze” zarządzanego przez NFOŚiGW i realizowanego przez 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW), służącego zwiększeniu efektywności energetycznej jednorodzinnych budynków mieszkalnych oraz zmniejszeniu emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez jednorodzinne budynki mieszkalne poprzez wymianę starych, nieefektywnych urządzeń grzewczych na paliwa stałe oraz przeprowadzenie termomodernizacji tych budynków.

1 stycznia 2021 r. na podstawie ustawy z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw²²⁾ został w BGK utworzony Ekologiczny Fundusz Poręczeń i Gwarancji (EFPiG). Działa on na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska²³⁾.

W ramach EFPiG BGK w 2021 r. oferował gwarancje spłaty kredytu udzielane w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (gwarancje PLG EFPiG).

²²⁾ Dz. U. poz. 2127

²³⁾ Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.

Wnioski o gwarancje oceniane są w bankach kredytujących, które podpisały stosowne umowy z NFOŚiGW, WFOŚiGW oraz BGK i otrzymały limit kwotowy, do którego mogą wpisywać transakcje do portfela udzielonych gwarancji.

Adresatami akcji gwarancyjnej są osoby fizyczne zaciągające kredyt na realizację celów zgodnych z zarządzanym przez NFOŚiGW programem priorytetowym „Czyste Powietrze”. Gwarancje zabezpieczają do 80% kapitału kredytu a maksymalna kwota jednostkowej gwarancji nie może przekroczyć 80 tys. zł. Z tytułu udzielenia gwarancji nie są pobierane opłaty prowizyjne. Maksymalny okres gwarancji wynosi 147 miesięcy. Gwarancje mogą być udzielane do 31 stycznia 2028 r.

Gwarancje BGK udzielone w ramach PLG EFPiG są łączone z instrumentem w postaci dotacji udzielanej przez WFOŚiGW, przeznaczonej na częściową spłatę kapitału gwarantowanego kredytu, wypłacanej bezpośrednio na rachunek kredytu w banku kredytującym.

2.4.3.2 Gwarancje udzielone w 2021 r. w ramach Ekologicznego Funduszu Poręczeń i Gwarancji (program „Czyste Powietrze”)

W 2021 r. BGK udzielił 204 gwarancji w ramach EFPiG, na łączną kwotę 7 774 488 zł.

W 2021 r. nie dokonywano wypłat z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytu.

Według stanu na dzień 31.12.2021 r. łączny stan zobowiązań (stan czynnych gwarancji) z tytułu udzielonych gwarancji wyniósł 7 774 488 zł.

2.4.4 Program Wsparcia Prywatyzacji

Poręczenia i gwarancje w ramach Programu Wsparcia Prywatyzacji znajdują się w ofercie BGK od czerwca 2010 r. BGK podjął działania informacyjne w stosunku do podmiotów potencjalnie zainteresowanych uzyskaniem poręczenia/gwarancji spłaty kredytu w ramach tego programu. Jednakże do końca 2021 r. do BGK nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie takiego poręczenia/gwarancji. Brak zapytań ze strony spółek pracowniczych o możliwość uzyskania poręczenia/gwarancji BGK świadczy o braku zainteresowania programem.

2.4.5 Akcje i udziały przekazane nieodpłatnie Bankowi Gospodarstwa Krajowego

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach minister właściwy do spraw Skarbu Państwa, w imieniu Skarbu Państwa w drodze rozporządzenia, przekazał w dwóch transzach nieodpłatnie BGK akcje i udziały stanowiące własność Skarbu Państwa. 50% przychodów ze sprzedaży akcji i udziałów zasiliło dawny Krajowy Fundusz Poręczeń Kredytowych (KFPK), a po jego likwidacji BGK, natomiast kolejne 50% przekazano Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wartość wniesienia akcji i udziałów 35 spółek przekazanych do BGK w celu zasilenia zlikwidowanego KFPK w okresie jego funkcjonowania wyniosła 38 001 019 zł. Do 31.12.2021 r. dokonano transakcji sprzedaży łącznie akcji i udziałów 31 spółek, których wartość wniesienia do ksiąg BGK wyniosła 36 121 263 zł. W 2015 r. jeden podmiot został zlikwidowany. Łączna kwota uzyskana w latach 2004-2021 ze sprzedaży akcji i udziałów tych podmiotów wyniosła 81 423 610 zł.

W 2021 r. nie dokonano żadnej transakcji sprzedaży akcji lub udziałów spółek przekazanych do BGK.

Według stanu na 31.12.2021 r. portfel spółek zaliczonych pierwotnie do dawnego KFPK składał się z akcji 3 podmiotów. Ich łączna wartość wniesienia wynosiła 1 096 386,73 zł.

2.5 Informacja o liczbie i wartości akcji składających się na zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na koniec 2021 r. na zasobie majątkowym Skarbu Państwa przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa znajdowały się następujące akcje i udziały:

- 627 900 akcji zwykłych, imiennych, serii A, o numerach od 000000001 do 000627900, o wartości nominalnej 5,63 zł każda, spółki Warszawskie Zakłady Sprzętu Ortopedycznego S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 6 171 akcji zwykłych, imiennych, serii B, o numerach od 113687 do 119857, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Warszawski Rolno-Spożywczy Rynek Hurtowy S.A. z siedzibą w Broniszach,
- 16 168 udziałów o wartości nominalnej 100 zł każdy, w spółce Lubinex Sp. z o.o. z siedzibą w Lubinie,
- 7 440 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy, w spółce Chłodnia Szczecińska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie,

- 40 586 akcji na okaziciela, serii A, o numerach od 38560 do 79145, o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Zakłady Przemysłu Wełnianego „9 maja” S.A. z siedzibą w Łodzi,
- 109 943 akcje na okaziciela, serii A, o numerach od 64 938 do 174 880 oraz 163 akcje na okaziciela, serii A, o różnych numerach, o wartości nominalnej 2,38 zł każda, spółki WELUX S.A. z siedzibą w Katowicach,
- 321 843 akcji o wartości nominalnej 7,53 zł każda, spółki Polskie Pracownie Konserwacji Zabytków S.A. z siedzibą w Warszawie,
- 230 785 akcji o wartości nominalnej 100 zł każda, spółki Zespół Elektrowni Wodnych Niedzica S.A. z siedzibą w Niedzicy,
- 916.811 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrala Farmaceutyczna Cefarm S.A. z siedzibą w Warszawie (w miejsce 100.800 udziałów spółki PIMB z siedzibą w Kobyłce),
- 1 240 000 akcji o wartości nominalnej 10 zł każda, spółki Centrum Techniki Okrętowej S.A. z siedzibą w Gdańsku,
- 53 070 akcji zwykłych imiennych, serii B, o numerach od 21 358 do 74 427, o wartości nominalnej 1 000 zł każda, spółki Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A. z siedzibą w Gdańsku.

2.6 Informacja o wykorzystaniu środków gromadzonych na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych²⁴⁾ gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

W 2021 r. nie było konieczności wydatkowania środków z wykorzystaniem tego rachunku

²⁴⁾ utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego, na podstawie art. 30 ustawy o poręczeniach i gwarancjach

na cele związane z obsługą gwarancji i poręczeń. W związku z powyższym całość środków, które zasiliły rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych w 2021 r., tj. 24 440 296 zł, przeznaczono na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, tak jak miało to miejsce w latach poprzednich. Łącznie, na przestrzeni ośmiu lat, przekazano na ten cel z powyższego rachunku środki w wysokości 1 241 613 557 zł.